

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 27. februára 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Marockým kráľovstvom – Protokol, ktorým sa stanovujú možnosti rybolovu podľa tejto dohody – Akty schvaľujúce uzavretie dohody a protokolu – Nariadenia o rozdelení možností rybolovu stanovených protokolom medzi jednotlivé členské štáty – Súdna právomoc – Výklad – Platnosť s ohľadom na článok 3 ods. 5 ZEÚ a medzinárodné právo – Uplatniteľnosť uvedenej dohody a uvedeného protokolu na územie Západnej Sahary a jej pobrežné vody“

Vo veci C-266/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správna komora), Spojené kráľovstvo] z 27. apríla 2016 a doručený Súdnemu dvoru 13. mája 2016, ktorý súvisí s konaním:

The Queen, na žiadosť:

Western Sahara Campaign UK

proti

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

Secretary of State for Environment, Food and Rural Affairs,

za účasti:

Confédération marocaine de l'agriculture et du développement rural (Comader),

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. Malenovský (spravodajca), C.G. Fernlund a C. Vajda, sudcovia A. Arabadžiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. septembra 2017,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Western Sahara Campaign UK, v zastúpení: K. Beal, QC, C. McCarthy, barrister, a R. Curling, solicitor,
- Confédération marocaine de l'agriculture et du développement (Comader), v zastúpení: J.-F. Bellis, R. Hicheri a M. Struys, avocats, a R. Penfold, solicitor,
- španielska vláda, v zastúpení: M. A. Sampol Pucurull, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: F. Alabrune, D. Colas, B. Fodda, S. Horrenberger a L. Legrand, splnomocnení zástupcovia,
- portugalská vláda, v zastúpení: M. Figueiredo a L. Inez Fernandes, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: A. de Elera-San Miguel Hurtado a A. Westerhof Löfflerová, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: A. Bouquet, F. Castillo de la Torre, E. Paasivirta a B. Eggers, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 10. januára 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Marockým kráľovstvom (Ú. v. EÚ L 141, 2006, s. 4, ďalej len „dohoda o partnerstve“), ktorá je schválená a vykonávaná nariadením Rady (ES) č. 764/2006 z 22. mája 2006 o uzavretí Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Marockým kráľovstvom (Ú. v. EÚ L 141, 2006, s. 1), rozhodnutím Rady 2013/785/EÚ zo 16. decembra 2013 o uzavretí protokolu v mene Európskej únie medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok podľa Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom (Ú. v. EÚ L 349, 2013, s. 1), a nariadením Rady (EÚ) č. 1270/2013 z 15. novembra 2013 o rozdelení rybolovných možností na základe protokolu medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok podľa Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom (Ú. v. EÚ L 328, 2013, s. 40).
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Western Sahara Campaign UK na jednej strane a Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Daňová a colná správa, Spojené kráľovstvo) a Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs (ministerstvo životného prostredia, výživy a vidieka, Spojené kráľovstvo) na strane druhej, vo veci vykonávania touto správou a týmto ministerstvom medzinárodných dohôd uzavretých medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom, ako aj aktov sekundárneho práva, ktoré súvisia s uvedenými dohodami.

Právny rámec

Medzinárodné právo

Charta Organizácie Spojených národov

- 3 Článok 1 Charty Organizácie Spojených národov podpísanej v San Franciscu 26. júna 1945 stanovuje:

„Ciele Organizácie Spojených národov sú tieto:

...

2. Rozvíjať medzi národmi priateľské vzťahy založené na úcte k zásade rovnoprávnosti a sebaurčenia národov...

...“

- 4 Kapitola XI tejto Charty, nazvaná „Vyhlásenie o nesamosprávnych územiach“, obsahuje článok 73 tejto Charty, ktorý stanovuje:

„Členovia Organizácie Spojených národov, ktorí majú alebo preberajú zodpovednosť za správu území, ktorých ľud ešte nedosiahol úplnú samosprávu, uznávajú zásadu, že záujmy obyvateľov týchto území sú na prvom mieste a prijímajú za svoju svätú povinnosť záväzok, že budú v rámci sústavy medzinárodného mieru a bezpečnosti, zriadenej touto Chartou, čo najviac podporovať ich blahobyť...

...“

Dohovor o morskom práve

- 5 Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve podpísaný v Montego Bay 10. decembra 1982 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 1833, 1834 a 1835, s. 3, ďalej len „dohovor o morskom práve“) nadobudol platnosť 16. novembra 1994. Jeho uzavretie bolo v mene Spoločenstva schválené rozhodnutím Rady 98/392/ES z 23. marca 1998 (Ú. v. ES L 179, 1998, s. 1; Mim. vyd. 04/003, s. 260).

- 6 Časť II dohovoru o morskom práve, nazvaná „Pobrežné more a príľahlá zóna“, zahŕňa okrem iného článok 2 tohto nariadenia s názvom „Právny štatút pobrežného mora, vzdušného priestoru nad pobrežným morom a jeho dna a podložia“, ktorého odseky 1 a 3 stanovujú:

„1. Zvrchovanosť pobrežného štátu sa rozširuje za jeho pevninské územie a vnútorné vody a v prípade súostrovneho štátu na príľahlé morské pásmo nazývané pobrežným morom.

...

3. Zvrchovanosť nad pobrežným morom je vykonávaná v súlade s týmto [d]ohovorom a inými pravidlami medzinárodného práva.“

- 7 Časť V tohto dohovoru s názvom „Výlučná ekonomická zóna“ zahŕňa okrem iného článku 55 a 56 tohto dohovoru.

- 8 Podľa článku 55 uvedeného dohovoru, nazvaného „Zvláštny právny režim výlučnej ekonomickej zóny“, je výlučná ekonomická zóna „oblasť, ktorá sa nachádza za pobrežným morom a k nemu prilieha a ktorá podlieha zvláštnemu právnemu režimu stanovenému v tejto časti, podľa ktorého sa práva a jurisdikcia pobrežného štátu, práva a sloboda iných štátov riadia podľa príslušných ustanovení tohto [d]ohovoru“.
- 9 Článok 56 toho istého dohovoru s názvom „Práva, jurisdikcia a povinnosti pobrežného štátu vo výlučnej ekonomickej zóne“ vo svojom odseku 1 uvádza:

„Vo výlučnej ekonomickej zóne má pobrežný štát:

a) zvrchované práva na účely prieskumu a využívania, zachovávanía prírodných zdrojov živých aj neživých a hospodárenia s nimi, morského dna a jeho podložía a vôd ležiacich nad nimi s ohľadom na inú činnosť, ktorá sa dotýka hospodárskeho využívania a prieskumu zóny, ...

b) jurisdikciu v súlade s príslušnými ustanoveniami tohoto [d]ohovoru s ohľadom na:

...
ii) morský vedecký výskum,

...

c) iné práva a povinnosti stanovené týmto [d]ohovorom.“

Viedenský dohovor o zmluvnom práve

- 10 Viedenský dohovor o zmluvnom práve bol podpísaný vo Viedni 23. mája 1969 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 1155, s. 331, ďalej len „Viedenský dohovor o zmluvnom práve“).
- 11 Článok 3 tohto dohovoru s názvom „Medzinárodné dohody, na ktoré sa dohovor nevzťahuje“ stanovuje:

„Skutočnosť, že sa tento dohovor nevzťahuje na medzinárodné dohody uzavreté medzi štátmi a inými subjektmi medzinárodného práva alebo medzi týmito subjektmi medzinárodného práva a ani na medzinárodné dohody, ktoré sa neuzavreli písomnou formou, nepôsobí:

...

b) na použitie akýchkoľvek v tomto dohovore obsiahnutých pravidiel, ktoré by sa na také dohody vzťahovali podľa medzinárodného práva nezávisle na tomto dohovore;

...“

- 12 Podľa článku 31 uvedeného dohovoru s názvom „Všeobecné pravidlo výkladu“:

„1. Zmluva sa musí vykladať dobromyseľne, v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy.

2. Na účely výkladu zmluvy sa okrem textu, včítane preambuly a príloh, celkovou súvislosťou rozumie:

a) každá dohoda vzťahujúca sa na zmluvu, ku ktorej došlo medzi všetkými stranami v súvislosti s uzavretím zmluvy;

- b) každá listina vyhotovená jednou alebo viacerými stranami v súvislosti s uzavretím zmluvy a prijatá ostatnými stranami ako listina vzťahujúca sa na zmluvu.
3. Spolu s celkovou súvislosťou bude sa brať zreteľ:
- a) na každú neskoršiu dohodu týkajúcu sa výkladu zmluvy alebo vykonávania jej ustanovení, ku ktorej došlo medzi stranami;
- b) na akúkoľvek neskoršiu prax pri vykonávaní zmluvy, ktorá založila dohodu strán týkajúcu sa jej výkladu;
- c) na každé príslušné pravidlo medzinárodného práva použiteľné vo vzťahoch medzi stranami.
4. Výraz sa bude chápať v osobitnom zmysle, ak sa potvrdí, že to bolo úmyslom strán.“
- 13 Článok 34 toho istého dohovoru s názvom „Všeobecné pravidlo týkajúce sa tretích štátov“ uvádza, že „zo zmluvy nevznikajú ani záväzky ani práva tretiemu štátu bez jeho súhlasu“.

Právo Únie

Dohoda o pridružení

- 14 Euro-stredomorská dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej bola podpísaná v Bruseli 26. februára 1996 (Ú. v. ES L 70, 2000, s. 2, ďalej len „dohoda o pridružení“) a schválená v mene Európskych spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 2000/204/ES, ESUO z 24. januára 2000 (Ú. v. ES L 70, 2000, s. 1; Mim. vyd. 11/033, s. 175). Podľa svojho článku 96 táto dohoda nadobudla platnosť 1. marca 2000, ako to vyplýva z informácie uverejnenej v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* (Ú. v. ES L 70, 2000, s. 228).
- 15 Hlava VIII dohody o pridružení, nazvaná „Inštitucionálne, všeobecné a záverečné ustanovenia“ [*neoficiálny preklad*], zahŕňa najmä článok 94 tejto dohody, v zmysle ktorého sa „táto dohoda vzťahuje na jednej strane na územia, na ktorých sa uplatňuje Zmluva o založení Európskeho spoločenstva a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a za podmienok ustanovených v týchto zmluvách, a na strane druhej na územie Marockého kráľovstva“ [*neoficiálny preklad*].

Dohoda o partnerstve

- 16 Podľa svojho článku 17 táto dohoda nadobudla platnosť 28. februára 2007, ako to vyplýva z informácie uverejnenej v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* (Ú. v. ES L 78, 2007, s. 31).
- 17 Ako vyplýva z jej preambuly a článkov 1 a 3, cieľom tejto dohody je posilniť existujúce vzťahy spolupráce medzi Úniou a Marockým kráľovstvom, najmä v rámci dohody o pridružení, a to tým, že sa v odvetví rybného hospodárstva vytvorí partnerstvo na podporu zodpovedného rybolovu v marockých rybolovných oblastiach a zabezpečí účinné vykonávanie marockej rybolovnej politiky. Na tieto účely dohoda o partnerstve zavádza najmä pravidlá týkajúce sa hospodárskej, finančnej, technickej a vedeckej spolupráce medzi zmluvnými stranami, podmienok prístupu plavidiel plávajúcich pod vlajkou členských štátov do marockých rybolovných oblastí, ako aj pravidiel kontroly rybolovu v týchto oblastiach.

- 18 V tomto kontexte z článku 5 dohody o partnerstve, nazvaného „Prístup plavidiel [Únie] do lovísk v marockých rybolovných oblastiach“, konkrétne z jeho odsekov 1 a 4, ako aj z článku 6 tejto dohody, nazvaného „Podmienky vykonávania rybolovu“, konkrétne z jeho odseku 1 vyplýva, že Marocké kráľovstvo sa zaviazalo „povoliť lodiam [Únie] vykonávanie rybolovných činností v rybolovných oblastiach v súlade s touto dohodou vrátane protokolu a prílohy“ pod podmienkou, že tieto plavidlá sú držiteľmi licencie vydané orgánmi tohto tretieho štátu na žiadosť orgánov Únie. Na druhej strane Únia sa zaväzuje „podniknúť všetky kroky potrebné na zabezpečenie súladu svojich plavidiel s touto dohodou a právnymi predpismi upravujúcimi rybolov vo vodách, ktoré spadajú pod jurisdikciu [Marockého kráľovstva], v súlade s Dohovorom... o morskom práve“.
- 19 Článok 11 dohody o partnerstve s názvom „Územná pôsobnosť“ uvádza, že táto dohoda sa vzťahuje, pokiaľ ide o Marocké kráľovstvo, „na územie Maroka a na vody pod marockou jurisdikciou“. Okrem toho článok 2 tejto dohody, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, pod písmenom a) spresňuje, že slovné spojenie „marocká rybolovná oblasť“ na účely tejto dohody, protokolu a prílohy zahŕňa „vody spadajúce pod zvrchovanosť alebo jurisdikciu Marockého kráľovstva“.
- 20 Článok 16 dohody o partnerstve stanovuje, že neoddeliteľnou súčasťou tejto dohody je protokol, ako aj príloha s dodatkami, ktoré sú pripojené k uvedenému protokolu.

Protokol z roku 2013

- 21 Súčasťou dohody o partnerstve bol pôvodne protokol (ďalej len „pôvodný protokol“), ktorého cieľom bolo na obdobie 4 rokov stanoviť možnosti rybolovu upravené v jeho článku 5.
- 22 Tento pôvodný protokol bol nahradený iným protokolom, ktorý zasa v roku 2013 nahradil Protokol medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok podľa Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom (Ú. v. EÚ L 328, 2013, s. 2, ďalej len „protokol z roku 2013“). Tento protokol bol schválený rozhodnutím 2013/785 a nadobudol platnosť 15. júla 2014, ako vyplýva z informácie uverejnenej v *Úradnom vestníku Európskej únie* (Ú. v. EÚ L 228, 2014, s. 1).
- 23 Podľa článku 1 protokolu z roku 2013, nazvaného „Všeobecné zásady“, tento „protokol a jeho príloha s dodatkami tvoria neoddeliteľnú súčasť Dohody o partnerstve... na základe... dohody o pridružení...“. Okrem toho tento protokol „prispieva k plneniu všeobecných cieľov dohody o pridružení“.
- 24 Podľa článku 2 protokolu z roku 2013, nazvaného „Obdobie uplatňovania, trvanie a rybolovné možnosti“, plavidlá plaviace sa pod vlajkou členského štátu Únie, pokiaľ sú držiteľmi licencie vydané podľa dohody o partnerstve a tohto protokolu, ako aj jeho prílohy, môžu v období štyroch rokov vykonávať v marockej rybolovnej oblasti činnosti maloobchodného rybolovu, rybolovu na dne a rybolovu pelagických druhov podľa podmienok stanovených v tabuľke pripojenej k uvedenému protokolu. Tieto rybolovné možnosti je podľa článku 5 uvedeného protokolu možné upraviť na základe vzájomnej dohody.
- 25 Príloha k protokolu z roku 2013 s názvom „Podmienky vykonávania rybolovu v marockej rybolovnej oblasti plavidlami [E]urópskej únie“ obsahuje kapitolu III nazvanú „Rybolovné oblasti“, ktorá znie:
- „Pred začatím uplatňovania protokolu [Marocké kráľovstvo] oznámi [Ú]nii geografické súradnice svojich základných línií a svojej rybolovnej oblasti, ako aj všetkých zón v rámci tejto rybolovnej oblasti, v ktorých je rybolov zakázaný...“

Rybolovné oblasti pre každú kategóriu v atlantickej zóne Maroka sú vymedzené v technických špecifikáciách (dodatok 2)“.

- 26 Dodatok 2 tejto prílohy obsahuje technické špecifikácie v technických zoznamoch označených číslom 1 až číslom 6. Každý z týchto technických zoznamov sa týka určitej kategórie rybolovu a vymedzuje podmienky, za ktorých možno uskutočňovať rybolov v danej kategórii. Medzi podmienkami stanovenými v jednotlivých zoznamoch sa nachádza „zemepisné ohraničenie povolenej oblasti“.
- 27 Dodatok 4 uvedenej prílohy s názvom „Súradnice rybolovných oblastí“ okrem iného uvádza, že „pred nadobudnutím platnosti [protokolu z roku 2013] [sekcia pre morský rybolov ministerstva pre poľnohospodárstvo a morský rybolov Marockého kráľovstva] oznámi Komisii geografické súradnice základnej línie Maroka, marockej rybolovnej oblasti a oblastí, v ktorých platí zákaz plavby a rybolovu“.

Akty, ktorými sa vykonáva dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013

- 28 Predmetom nariadenia č. 764/2006 bolo, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 3, určiť kľúč, podľa ktorého sa mali v období uplatňovania pôvodného protokolu medzi jednotlivé členské štáty rozdeliť možnosti rybolovu stanovené v dohode o partnerstve. Podľa článku 2 tohto nariadenia bola v odvetví priemyselného rybolovu pelagických druhov stanovená pre Spojené kráľovstvo kvóta vo výške 2 500 ton.
- 29 Analogicky predmetom nariadenia č. 1270/2013 bolo definovať metódu, podľa ktorej sa mali medzi členské štáty rozdeliť rybolovné možnosti stanovené v dohode o partnerstve na obdobie platnosti protokolu z roku 2013. Podľa článku 1 tohto nariadenia bola v odvetví priemyselného rybolovu pelagických druhov stanovená pre Spojené kráľovstvo kvóta vo výške 4 525 ton.

Spory vo veci samej, konanie pred Súdny dvorom a prejudiciálne otázky

- 30 Western Sahara Campaign UK je dobrovoľná organizácia, ktorej cieľom je podporovať uznanie práva ľudu Západnej Sahary na sebaurčenie.
- 31 Podala dve žaloby na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správna komora), Spojené kráľovstvo]. Prvý spor sa týkal toho, či daňová a colná správa Spojeného kráľovstva oprávnene akceptovala, že do tohto členského štátu boli podľa dohody o pridružení dovezené výrobky s pôvodom v Západnej Sahare, ktoré mali osvedčený pôvod v Marockom kráľovstve. Druhý spochybňoval rybolovnú politiku vypracovanú ministerstvom životného prostredia, výživy a vidieka Spojeného kráľovstva z dôvodu, že sa podľa nej pobrežné vody územia Západnej Sahary zahŕňajú do pôsobnosti vnútroštátnych právnych opatrení určených na vykonanie dohody o partnerstve, protokolu z roku 2013, ako aj aktov sekundárneho práva, prostredníctvom ktorých Únia pridelila členským štátom možnosti rybolovu podľa tejto dohody a tohto protokolu.
- 32 Pred vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, Western Sahara Campaign UK tvrdí, že dohoda o pridružení, dohoda o partnerstve, protokol z roku 2013 a akty sekundárneho práva, ktoré členským štátom priznávajú rybolovné možnosti na základe týchto dokumentov, porušujú článok 3 ods. 5 ZEÚ, podľa ktorého Únia prispieva k prísnemu dodržiavaniu medzinárodného práva a najmä zásad Charty Organizácie Spojených národov vo svojich vzťahoch so zvyškom sveta, keďže tieto rôzne medzinárodné dohody sa uplatňujú na územie Západnej Sahary, ako aj na pobrežné vody tohto územia. Zahrnutie tohto územia a vôd do rámca územnej pôsobnosti je podľa žalobkyne zjavne v rozpore s medzinárodným právom a presnejšie s právom na sebaurčenie, článkom 73 Charty Organizácie Spojených národov, ustanoveniami dohovoru o morskom práve, ako aj so záväzkami voči štátom a iným subjektom medzinárodného práva ukončiť závažné porušovanie imperatívnej normy tohto práva, neuznať stav vyplývajúci z tohto porušenia a nepodporovať vznik tohto stavu, ktorý je z medzinárodného hľadiska protiprávny. Okrem toho dohoda o pridružení, dohoda

o partnerstve a protokol z roku 2013 podľa nej neboli uzavreté v mene ľudu Západnej Sahary ani po konzultácii s jeho zástupcami. Napokon tvrdí, že neexistuje žiadny dôkaz o existencii výhody v prospech tohto ľudu, ktorá by vyplývala z týchto troch medzinárodných dohôd.

- 33 Vnútroštátny súd uvádza, že žalovaní vo veci samej tvrdia, že Rada Európskej únie a Komisia sa nedopustili zjavne nesprávneho posúdenia, keď zastávali názor, že uzavretie medzinárodných dohôd, akými je dohoda o pridružení, dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013, nebolo v rozpore s medzinárodným právom.
- 34 Vzhľadom na tieto tvrdenia vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru štyri prejudiciálne otázky, z ktorých prvé dve sa týkajú výkladu a platnosti dohody o pridružení a posledné dve sa týkajú platnosti dohody o partnerstve a rôznych aktov sekundárneho práva, ktoré sú s touto dohodou spojené.
- 35 Svojou prvou otázkou požiadal Súdny dvor o výklad dohody o pridružení, pričom položil otázku, či sa odkazy na „Marocké kráľovstvo“ uvedené v tejto dohode majú vykladať v tom zmysle, že sa týkajú len zvrchovaného územia tohto štátu, čím bránia tomu, aby sa výrobky s pôvodom v Západnej Sahare dovážali do Únie oslobodené od cla podľa uvedenej dohody.
- 36 Svojou druhou otázkou položenou za predpokladu, že dohoda o pridružení umožňuje, aby sa výrobky s pôvodom v Západnej Sahare dovážali do Únie oslobodené od cla, sa vnútroštátny súd pýtal, či je táto dohoda platná vzhľadom na článok 3 ods. 5 ZEÚ.
- 37 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd na základe analogickej hypotézy ako v druhej otázke pýtal Súdnemu dvoru na platnosť dohody o partnerstve a protokolu z roku 2013. V tejto súvislosti v podstate žiadal objasnenie toho, do akej miery bola Únia vzhľadom na článok 3 ods. 5 ZEÚ oprávnená uzavrieť s Marockým kráľovstvom medzinárodné dohody, ktoré umožňujú využívanie prírodných zdrojov s pôvodom v pobrežných vodách územia Západnej Sahary. Podľa tohto súdu sa totiž možno domnievať, že uzavretie takýchto medzinárodných dohôd nie je všeobecným a absolútnym spôsobom zakázané napriek tomu, že zvrchovanosť Marockého kráľovstva nad Západnou Saharou nie je zo strany medzinárodného spoločenstva uznaná, a napriek dlhotrvajúcej okupácii tohto nesamosprávneho územia Marockým kráľovstvom. Ich uzavretie však podlieha dvojitej podmienke, a to aby boli v súlade s vôľou ľudu Západnej Sahary a v jeho prospech. V prejednávanej veci je teda úlohou Súdnemu dvoru, aby posúdil, do akej miery dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013 spĺňajú túto dvojitú podmienku.
- 38 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýtal, či osoba, ako je žalobkyňa vo veci samej, ktorej aktívnu legitimitáciu stanovuje vnútroštátne právo, mohla byť oprávnená napadnúť platnosť medzinárodných dohôd, akými je dohoda o pridružení, dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013, ako aj platnosť aktov, prostredníctvom ktorých boli tieto dohody uzavreté a vykonávané, z dôvodov založených na tom, že Únia údajne porušila medzinárodné právo. V tejto súvislosti uviedol, že hoci spory vo veci samej musia byť vyriešené len z hľadiska vnútroštátneho práva, žaloby by mali byť zamietnuté z dôvodu, že sa v nich požaduje posúdenie zákonnosti konania zahraničných orgánov. Takisto zdôraznil, že Medzinárodný súdny dvor vo svojom rozsudku z 15. júna 1954 vo veci týkajúcej sa menového zlata odvezeného z Ríma v roku 1943 (Zbierka MSD 1954, s. 19) vyvodil záver, že samotné postavenie tohto súdu mu neumožňuje vydávať rozhodnutia, ktoré spochybňujú správanie alebo majú vplyv na práva štátu, ktorý sa nezúčastňuje konania na tomto súde, a nesúhlasil s tým, aby bol rozhodnutiami tohto súdu viazaný. Vnútroštátny súd však dodal, že spory vo veci samej sa týkajú platnosti aktov Únie a vyhlásenie o nedostatku právomoci Súdnemu dvoru v prípade, že existujú vážne pochybnosti o platnosti predmetných aktov, by mohlo ohroziť potrebný účinok článku 3 ods. 5 ZEÚ.

- 39 Po podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdny dvor rozhodol, že dohodu o pridružení treba v súlade s pravidlami medzinárodného práva, ktorými je Únia viazaná, vykladať tak, že sa neuplatní na územie Západnej Sahary (rozsudok z 21. decembra 2016, Rada/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973).
- 40 V dôsledku vyhlásenia tohto rozsudku bola vnútroštátnemu súdu položená otázka, či si tento súd želá zachovať alebo vziať späť svoje prvé dve prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu a platnosti dohody o pridružení. Tento súd vo svojej odpovedi oznámil, že dané otázky treba považovať za vzaté späť.
- 41 Za týchto okolností High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (správna komora)], rozhodol zachovať tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je [dohoda o partnerstve], ako je schválená a vykonávaná nariadením č. 764/2006, rozhodnutím 2013/785 a nariadením č. 1270/2013, platná vzhľadom na ustanovenia článku 3 ods. 5 ZEÚ, ktoré [Únii] ukladajú povinnosť prispievať k dodržiavaniu akejkoľvek relevantnej zásady medzinárodného práva a zásad Charty Organizácie Spojených národov, a vzhľadom na rozsah, v akom bola [táto dohoda] uzavretá v prospech ľudu Saharawi, v jeho mene, v súlade s jeho vôľou a/alebo po porade s jeho uznávanými zástupcami?
2. Je žalobkyňa vo veci samej oprávnená napadnúť platnosť aktov Únie z dôvodu údajného porušenia medzinárodného práva Úniou, najmä vzhľadom na:
- a) skutočnosť, že hoci má žalobkyňa podľa medzinárodného práva aktívnu legitímáciu na napadnutie platnosti dotknutých aktov Únie, neuplatňuje si nijaké práva podľa práva Únie, a/alebo
- b) zásadu vyplývajúcu z veci týkajúcej sa menového zlata [rozsudok z 15. júna 1954 MSD, Zbierka 1954, s. 19], podľa ktorej Medzinárodný súdny dvor nemôže prijímať závery, ktoré spochybňujú správanie alebo majú vplyv na práva štátu, ktorý nie je účastníkom konania pred týmto súdom a nesúhlasil s tým, aby bol viazaný rozhodnutiami tohto súdu?“

O právomoci Súdneho dvora

- 42 Rada zastáva názor, že Súdny dvor nemá právomoc v rámci prejudiciálneho konania preskúmať platnosť medzinárodných dohôd, akými je dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013. Podľa nej totiž Súdny dvor má len právomoc rozhodnúť o platnosti aktov Únie o uzavretí týchto dohôd.
- 43 V tejto súvislosti článok 19 ods. 3 písm. b) ZEÚ a článok 267 prvý odsek písm. b) ZFEÚ stanovujú, že Súdny dvor má právomoc, aby v prejudiciálnom konaní rozhodoval o výklade práva Únie a o platnosti aktov prijatých inštitúciami Únie.
- 44 Z týchto ustanovení vyplýva, že Súdny dvor má v rámci prejudiciálneho konania právomoc bez výnimky rozhodovať o výklade a platnosti aktov prijatých inštitúciami Únie (rozsudky z 13. decembra 1989, Grimaldi, C-322/88, EU:C:1989:646, bod 8, ako aj z 13. júna 2017, Florescu a i., C-258/14, EU:C:2017:448, bod 30).
- 45 Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že medzinárodné dohody uzavreté Úniou podľa ustanovení Zmlúv predstavujú, pokiaľ ide o Úniu, akty prijaté jej inštitúciami (rozsudky zo 16. júna 1998, Racke, C-162/96, EU:C:1998:293, bod 41, a z 25. februára 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, bod 39).
- 46 Z toho dôvodu sú tieto dohody odo dňa, keď nadobudli platnosť, neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. apríla 1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, bod 5, a z 22. novembra 2017, Aebtri, C-224/16, EU:C:2017:880, bod 50). Preto musia byť ich ustanovenia úplne v súlade s ustanoveniami Zmlúv a s ústavnými zásadami, ktoré z nich vyplývajú

[pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 285, ako aj stanovisko 1/15 (Dohoda o PNR medzi EÚ a Kanadou) z 26. júla 2017, EU:C:2017:592, bod 67]. Konkrétne na jednej strane musí byť ich vecný obsah v súlade s pravidlami upravujúcimi právomoc inštitúcií Únie, ako aj s relevantnými hmotnoprávnymi pravidlami. Na druhej strane spôsob ich uzavretia musí byť v súlade s formálnymi a procesnými náležitosťami uplatniteľnými v práve Únie [pozri v tomto zmysle stanovisko 1/75 (Dohoda OECD – Predpis pre miestne náklady) z 11. novembra 1975 (EU:C:1975:145, s. 1360 a 1361, ako aj stanovisko 1/15 (Dohoda o PNR medzi EÚ a Kanadou) z 26. júla 2017, EU:C:2017:592, body 69 a 70].

- 47 Okrem toho je Únia podľa ustálenej judikatúry pri výkone svojich právomocí povinná dodržiavať medzinárodné právo ako celok nielen vrátane pravidiel a zásad všeobecného a obyčajového medzinárodného práva, ale aj ustanovení medzinárodných dohovorov, ktorým je viazaná (pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. novembra 1992, Poulsen a Diva Navigation, C-286/90, EU:C:1992:453, bod 9; z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 291, ako aj z 21. decembra 2011, Air Transport Association of America a i., C-366/10, EU:C:2011:864, body 101 a 123).
- 48 Preto Súdny dvor má právomoc tak v rámci žaloby o neplatnosť, ako aj v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania posúdiť, či je medzinárodná dohoda uzavretá Úniou v súlade so Zmluvami [pozri v tomto zmysle stanovisko 1/75 (Dohoda OECD – Predpis pre miestne náklady) z 11. novembra 1975 (EU:C:1975:145, s. 1361] a pravidlami medzinárodného práva, ktorými je v súlade so Zmluvami viazaná.
- 49 Treba dodať, že medzinárodné dohody uzavreté Úniou nezaväzujú len inštitúcie Únie v súlade s článkom 216 ods. 2 ZFEÚ, ale aj tretie štáty, ktoré sú zmluvnými stranami týchto dohôd.
- 50 Je teda potrebné sa domnievať, že za predpokladu, že na Súdny dvor je tak ako v prejednávanej veci podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa platnosti medzinárodnej dohody uzavretej Úniou, treba tento návrh chápať tak, že sa týka úkonu, ktorým Únia uzavrela túto medzinárodnú dohodu (pozri analogicky rozsudky z 9. augusta 1994, Francúzsko/Komisia, C-327/91, EU:C:1994:305, bod 17, ako aj z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, body 286 a 289).
- 51 Vzhľadom na povinnosti Únie uvedené v bodoch 46 a 47 tohto rozsudku však preskúmanie platnosti, ktoré môže Súdny dvor v tejto súvislosti uskutočniť, môže mať vplyv na zákonnosť tohto aktu so zreteľom na samotný obsah danej medzinárodnej dohody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 289 a citovanú judikatúru).

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

Úvodné poznámky

- 52 Svojou prvou otázkou vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o to, aby so zreteľom na článok 3 ods. 5 ZEÚ posúdil najskôr nariadenie č. 764/2006, potom rozhodnutie 2013/785 a napokon nariadenie č. 1270/2013.

- 53 Ako vyplýva z bodu 37 tohto rozsudku, daná otázka vznikla na základe hypotézy, že dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013 umožňujú využívanie prírodných zdrojov s pôvodom v pobrežných vodách územia Západnej Sahary. Táto hypotéza sama osebe predpokladá, že dané vody patria do rámca územnej pôsobnosti uvedenej dohody a uvedeného protokolu a plavidlá plávajúce pod vlajkou členského štátu majú do nich na základe týchto dvoch medzinárodných dohôd prístup s cieľom využívať dotknuté zdroje.
- 54 Prostredníctvom tejto otázky sa teda vnútroštátny súd v podstate snaží zistiť, či okolnosť, že dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013 umožňujú využívanie zdrojov s pôvodom v pobrežných vodách územia Západnej Sahary, spôsobuje neplatnosť nariadenia č. 764/2006, rozhodnutia 2013/785 a nariadenia č. 1270/2013.
- 55 Táto otázka posúdenia platnosti však vzniká len v prípade, že predpoklad, na ktorom spočíva, je správny.
- 56 Preto treba najskôr overiť, či pobrežné vody územia Západnej Sahary patria do pôsobnosti dohody o partnerstve a protokolu z roku 2013. Toto overenie spočíva na preskúmaní ustanovení týchto dvoch medzinárodných dohôd, ktoré vymedzujú rámec ich územnej pôsobnosti.

O územnej pôsobnosti dohody o partnerstve

- 57 Dohoda o partnerstve obsahuje tri ustanovenia, ktoré vymedzujú rámec jej územnej pôsobnosti. V prvom rade článok 11 tejto dohody spresňuje, že daná dohoda sa vzťahuje, pokiaľ ide o Marocké kráľovstvo, „na územie Maroka a na vody pod marockou jurisdikciou“. Ďalej článok 5 uvedenej dohody stanovuje, pokiaľ ide konkrétne o činnosti rybolovu, že plavidlám plávajúcim pod vlajkou členských štátov je „povol[ené]... vykonávanie rybolovných činností v rybolovných oblastiach [Marockého kráľovstva]“. Napokon článok 2 písm. a) danej dohody spresňuje, že slovné spojenie „marocká rybolovná oblasť“ odkazuje na „vody spadajúce pod zvrchovanosť alebo jurisdikciu Marockého kráľovstva“.
- 58 Na účely výkladu týchto ustanovení je potrebné odkázať na pravidlá medzinárodného obyčajového práva zakotvené v ustanoveniach článku 31 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve, ktorými sú inštitúcie Únie viazané a sú súčasťou právneho poriadku Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. februára 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, body 40 až 43 a citovanú judikatúru), ako aj na dohovor o morskom práve, ktorým je viazaná Únia a na ktorý výslovne odkazuje druhý odsek preambuly dohody o partnerstve, ako aj článok 5 ods. 4 tejto dohody.
- 59 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že z prvého odseku preambuly dohody o partnerstve vyplýva, že táto dohoda konkretizuje spoločný záujem Únie a Marockého kráľovstva zintenzívniť úzku spoluprácu, ktorú vytvorili, a to najmä v rámci dohody o pridružení. Z toho vyplýva, že dohoda o partnerstve patrí do súboru dohôd, ktorého rámec tvorí dohoda o pridružení.
- 60 Štruktúru tohto súboru dohôd jasne zdôrazňuje protokol z roku 2013, ktorý treba vziať do úvahy na účely výkladu dohody o partnerstve, keďže v zmysle článku 31 ods. 3 písm. a) Viedenského dohovoru predstavuje dohodu, ktorú obaja účastníci dohody o partnerstve uzavreli neskôr. Článok 1 protokolu z roku 2013 uvádza, že tak tento protokol, ako aj dohoda o partnerstve patria do rámca dohody o pridružení a prispievajú k dosiahnutiu jej cieľov.
- 61 Vzhľadom na existenciu tohto súboru dohôd je potrebné vnímať pojem „územie Maroka“ uvedený v článku 11 dohody o partnerstve rovnako ako výraz „územie Marockého kráľovstva“ uvedený v článku 94 dohody o pridružení.

- 62 Súdny dvor však už uviedol, že tento posledný uvedený pojem treba vnímať tak, že sa vzťahuje na geografický priestor, na ktorom Marocké kráľovstvo vykonáva všetky právomoci priznané suverénnym orgánom medzinárodným právom, s výnimkou akéhokoľvek iného územia, akým je aj územie Západnej Sahary (rozsudok z 21. decembra 2016, Rada/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, body 95 a 132).
- 63 Zahrnutie územia Západnej Sahary do pôsobnosti dohody o pridružení porušuje určité pravidlá všeobecného medzinárodného práva uplatniteľné vo vzťahoch medzi Úniou a Marockým kráľovstvom, konkrétne zásadu sebaurčenia pripomenutú v článku 1 Charty Organizácie Spojených národov a zásadu relatívneho účinku zmlúv, ktorá je výslovne vyjadrená v článku 34 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve (rozsudok z 21. decembra 2016, Rada/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, body 88 až 93, 100, 103 až 107 a 123).
- 64 Za týchto podmienok sa pojem „územie Maroka“ v zmysle článku 11 dohody o partnerstve nevzťahuje na územie Západnej Sahary.
- 65 V druhom rade sa dohoda o partnerstve uplatní nielen na územie Marockého kráľovstva, ale aj na „vody spadajúce pod zvrchovanosť alebo jurisdikciu“ tohto štátu, ako je uvedené v bode 57 tohto rozsudku. Samotná dohoda o pridružení tento výraz neobsahuje.
- 66 Na účely výkladu tohto výrazu sa teda treba odvolať na dohovor o morskom práve, ako je uvedené v bode 58 tohto rozsudku.
- 67 V tomto ohľade z článku 2 ods. 1 uvedeného dohovoru vyplýva, že zvrchovanosť pobrežného štátu zahŕňa okrem jeho pevninského územia a vnútorných vôd aj prilahlé morské pásmo nazývané „pobrežným morom“. Okrem toho podľa článkov 55 a 56 tohto dohovoru sa pobrežnému štátu priznáva jurisdikcia spolu s určitými právami so zreteľom na oblasť, ktorá sa nachádza za pobrežným morom a k nemu prilieha a ktorá sa nazýva „výlučná ekonomická zóna“.
- 68 Z toho vyplýva, že vody, nad ktorými pobrežný štát vykonáva svoju zvrchovanosť alebo jurisdikciu podľa dohovoru o morskom práve, predstavujú len vody prilahlé k jeho územiu, ktoré patria do pobrežného mora alebo výlučnej ekonomickej zóny.
- 69 V dôsledku toho a vzhľadom na skutočnosť, že územie Západnej Sahary nie je súčasťou územia Marockého kráľovstva, ako bolo pripomenuté v bodoch 62 až 64 tohto rozsudku, vody prilahlé k územiu Západnej Sahary nepatria do marockej rybolovnej oblasti uvedenej v článku 2 písm. a) dohody o partnerstve.
- 70 V treťom a poslednom rade z článku 31 ods. 4 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve vyplýva, že zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že výraz uvedený v zmluve sa bude chápať v osobitnom zmysle.
- 71 Pokiaľ však ide o výraz „vody spadajúce pod zvrchovanosť... Marockého kráľovstva“ použitý v článku 2 písm. a) dohody o partnerstve, treba uviesť, že zahrnutie vôd, ktoré sú priamo prilahlé k pobrežiu územia Západnej Sahary, do pôsobnosti tejto dohody na základe daného článku by odporovalo pravidlám medzinárodného práva uvedeným v bode 63 tohto rozsudku, ktoré musí Únia rešpektovať a ktoré sa v prejednávacom prípade uplatnia *mutatis mutandis*. V dôsledku toho sa Únia nemôže stotožniť so zámerom Marockého kráľovstva, ktorým je z tohto titulu zahrnúť predmetné vody do pôsobnosti uvedenej dohody.
- 72 Pokiaľ ide o výraz „vody spadajúce pod... jurisdikciu Marockého kráľovstva“ uvedený v tomto ustanovení, Rada a Komisia vzali okrem iného do úvahy predpoklad, že Marocké kráľovstvo by mohlo byť považované za „mocnosť *de facto* spravujúcu“ územie Západnej Sahary alebo mocnosť okupujúcu územie Západnej Sahary, a skutočnosť, že táto kvalifikácia by mohla byť relevantná s cieľom vymedziť rámec pôsobnosti dohody o partnerstve. V tejto súvislosti však bez toho, aby bolo potrebné

preskúmať, či prípadný spoločný zámer strán dohody o partnerstve chápať daný výraz v osobitnom zmysle s cieľom zohľadniť dané okolnosti zodpovedá pravidlám medzinárodného práva, ktorými je Únia viazaná, stačí pripomenúť, že takýto spoločný zámer by v každom prípade nemohol byť konštatovaný v prejednávanej veci, keďže Marocké kráľovstvo kategoricky vylúčilo možnosť, že by bolo mocnosťou okupujúcou alebo spravujúcou územie Západnej Sahary.

- 73 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že výraz „vody spadajúce pod zvrchovanosť alebo jurisdikciu Marockého kráľovstva“ uvedený v článku 2 písm. a) dohody o partnerstve nezahŕňa vody priľahlé k územiu Západnej Sahary.

O územnej pôsobnosti protokolu z roku 2013

- 74 Pokiaľ ide o protokol z roku 2013, treba v prvom rade pripomenúť, že tento protokol patrí do súboru protokolov, ktorých spoločným cieľom bolo, ako je uvedené v bodoch 21 a 22 tohto rozsudku, na vymedzené obdobie upraviť možnosti rybolovu stanovené v článku 5 dohody o partnerstve v prospech plavidiel plávajúcich pod vlajkou členských štátov.
- 75 Na rozdiel od dohody o partnerstve protokol z roku 2013 neobsahuje žiadne špecifické ustanovenie, ktoré by upravovalo rámec jeho územnej pôsobnosti.
- 76 V rôznych ustanoveniach tohto protokolu je však použitý výraz „marocká rybolovná oblasť“.
- 77 Tento výraz je však zhodný s výrazom uvedeným v článku 2 písm. a) dohody o partnerstve, v ktorom sa uvádza, že toto slovné spojenie treba chápať tak, že zahŕňa „vody spadajúce pod zvrchovanosť alebo jurisdikciu Marockého kráľovstva“ a že táto definícia platí nielen pre danú dohodu, ale aj pre protokol, ktorý je k nej pripojený, ako aj jeho prílohu. Okrem toho z článku 16 dohody o partnerstve a článku 1 protokolu z roku 2013 vyplýva, že tento protokol, jeho príloha a dodatky tvoria neoddeliteľnú súčasť uvedenej dohody.
- 78 Z toho vyplýva, že výraz „marocká rybolovná oblasť“ použitý tak v dohode o partnerstve, ako aj v protokole z roku 2013, ktorého rámec územnej pôsobnosti stanovuje daná dohoda, sa má vnímať tak, že odkazuje na vody spadajúce pod zvrchovanosť alebo jurisdikciu Marockého kráľovstva.
- 79 V dôsledku toho a v súlade s výkladom uvedeným v bode 73 tohto rozsudku je potrebné výraz „marocká rybolovná oblasť“ v zmysle uvedeného protokolu vnímať tak, že nezahŕňa vody priľahlé k územiu Západnej Sahary.
- 80 V druhom rade treba konštatovať, že príloha k protokolu z roku 2013 vo svojej kapitole III s názvom „Rybolovné oblasti“ stanovuje, že „pred začatím uplatňovania protokolu [Marocké kráľovstvo] oznámi [Ú]nii geografické súradnice svojich základných línií a svojej rybolovnej oblasti“. Dodatok 4 uvedenej prílohy s názvom „Súradnice rybolovných oblastí“ tiež v tejto súvislosti spresňuje, že „pred nadobudnutím platnosti [uvedeného protokolu] [sekcia pre morský rybolov ministerstva pre poľnohospodárstvo a morský rybolov Marockého kráľovstva] oznámi Komisii geografické súradnice základnej línie Maroka [a] marockej rybolovnej oblasti“.
- 81 V tejto súvislosti zo spisu predloženého Súdnuemu dvoru vyplýva, že k oznámeniu geografických súradníc uvedených v ustanoveniach citovaných v predchádzajúcom bode došlo až 16. júla 2014. Vzhľadom na to, že protokol z roku 2013 nadobudol platnosť 15. júla 2014, tieto geografické súradnice nie sú súčasťou jeho textu, ako bol dohodnutý stranami, ktoré ho uzavreli.

- 82 V každom prípade so zreteľom na výklad uvedený v bode 79 tohto rozsudku a z dôvodov, na ktorých je tento článok založený, treba uviesť, že aj v prípade, že uvedené geografické súradnice by boli oznámené pred nadobudnutím platnosti protokolu z roku 2013, žiadnym spôsobom by nemohli spochybniť výklad výrazu „marocká rybolovná oblasť“ uvedený v danom bode a rozšíriť pôsobnosť tohto dohovoru tak, že bude zahŕňať vody príľahlé k územiu Západnej Sahary.
- 83 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013 sa majú v súlade s pravidlami medzinárodného práva, ktorými je Únia viazaná a ktoré sa uplatňujú vo vzťahoch medzi ňou a Marockým kráľovstvom, vykladať v tom zmysle, že vody príľahlé k územiu Západnej Sahary nepatria do rámca územnej pôsobnosti uvedenej dohody a protokolu.
- 84 Opačný predpoklad, na ktorom sú, ako bolo uvedené v bodoch 53 a 54 tohto rozsudku, založené otázky vnútroštátneho súdu so zreteľom na platnosť nariadenia č. 764/2006, rozhodnutia 2013/785 a nariadenia č. 1270/2013, sa preto javí ako nepresný.
- 85 Za týchto podmienok treba na prvú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že vzhľadom na to, že ani dohoda o partnerstve, ani protokol z roku 2013 sa neuplatnia na vody príľahlé k územiu Západnej Sahary, z preskúmania tejto otázky nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť nariadenia č. 764/2006, rozhodnutia 2013/785 a nariadenia č. 1270/2013 so zreteľom na článok 3 ods. 5 ZEÚ.

O druhej otázke

- 86 Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či osoba podliehajúca súdnej právomoci, ktorá má aktívnu legitimáciu podľa vnútroštátneho práva, ako je žalobkyňa vo veci samej, je oprávnená napadnúť platnosť aktov, prostredníctvom ktorých boli uzavreté a vykonávané dohoda o partnerstve a protokol z roku 2013, z dôvodu, že Únia porušila medzinárodné právo.
- 87 Vzhľadom na odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku nie je potrebné odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku.

O trovách

- 88 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Vzhľadom na to, že ani Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Marockým kráľovstvom, ani Protokol medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok podľa Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom, sa neuplatnia na vody príľahlé k územiu Západnej Sahary, z preskúmania prvej prejudiciálnej otázky nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť nariadenia Rady (ES) č. 764/2006 z 22. mája 2006 o uzavretí tejto dohody, rozhodnutia Rady 2013/785/EÚ zo 16. decembra 2013 o uzavretí tohto protokolu a nariadenia Rady (EÚ) č. 1270/2013 z 15. novembra 2013 o rozdelení rybolovných možností na základe uvedeného protokolu, so zreteľom na článok 3 ods. 5 ZEÚ.

Podpisy